სამუსლიმანო საქართველოს გაზეთა.
მაჰმადიანთ კომიტეტის ორგანო

ოთხშაბათი 19 მაისი 1336-1920 წელი. ფასი 10 მან.

სამუსლიმანო საქართველო

ბიჭიდ-ბეგ აბაშიძის რედაქტორობით.
მისამართი: ბათუმი, შეპლევის და მარის-ქუჩის
კუთხე № 7/10 ტელეფონი № 14.
ხელნაწერი წერილები გამოიგზავნება შემდეგი ადრესით:
„სამუსლიმანო საქართ“. რედაქციას.

ხელის მოწერის ფასი: ბათუმის ოლქში:

3 თვით . . .	600 მან.
2 თვით . . .	400 მან.
1 თვით . . .	200 მან.

№ 363 ყოველდღიური საპოლიტიკო, საეკონომიკო და სალიტერატურო გაზეთი. № 363

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე მინადორა ალექსის ასული და დედა ნინო ნიკოლოზის ასული ბახტაძეები აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობებს, რომ ხუთშაბათს 20 მაისს (ახალი სტილით) გადახდილ იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი

ალექსი ანდრიასძე ბახტაძის

მოსახსენებლად ქალ. ხონის წმინდა გიორგის ეკლესიაში.
355. (2—2)

უდიდესი საფრთხე.

სამუსლიმანო საქართველოს უდიდესი საფრთხე მოადგა კარს. მაშინ, როცა შავბნელი პირები, „სედაი მილეთის“ ვაჟბატონები ჩვენ ხალხს საქართველოს საწინააღმდეგოთ მოუწოდებდენ, როცა ოსმალეთისაკენ გვეპატიჟებოდენ, თუმცა კარგათ იცოდენ ოსმალეთი ვერასოდეს ვერ მოვა აქ, როცა შემდეგ პირველი მათი ლოზუნგი გახუმდა და ყველასათვის ეს ცხადათ დასანახი შეიქნა, როცა ამის გამო „აჭარისტანის სახელმწიფო“ გამოაცხადეს ხალხის მოსატყუებლათ,— ამ დროს მოკავშირეთა უმაღლესი საბჭო სომხეთის რესპუბლიკის დელეგაციასთან ბათუმის და მისი ოლქის ბედზე ბჭობდა და ბათუმის ერთ-ერთ საუკეთესო ნაწილს პორტო-ფრანკოს პირდებოდა.

ჩვენამდე აღწევდა ხმები, რომ ბათუმზე და ბათუმის ოლქზე სომხეთის მთავრობა და მისი დელეგაცია პარიჟში დიდ პრეტენზიებს აცხადებსო. მარა ჩვენ დანამდვილებით არ ვიცოდით საქმის ნამდვილი მდგომარეობა. არ გვქონდა ხელთ ამისი უტყუარი საბუთები. ვგრძნობდით კი რომ რაღაც უბედურება მზადდება ჩვენი ქვეყნისათვის და მოუწოდებდით ჩვენ ხალხს არ აჰყოლოდა იმ ავანტიურისტებს, ვინც ჩვენ დედა-სამშობლო საქართველოს წინააღმდეგ მოქმედებდენ. ჩვენ დარწმუნებული ვიყავით და ვართ, რომ ჩვენი ქვეყნის საქართველოსაგან ჩამოცილება—ეს იქნებოდა ჩვენი დაღუპვა, ვილაც უცხოელთა ბრჭყალებში ჩავარდნა, მუდამ მონობის უღელს ქვეშ გმინვა.

ვიცოდით და მიტომ იყო, რომ ჩვენ ხალხს ვურჩევდით სიფრთხილეს, ვურჩევდით ახლოს არ გაკარებოდა „სედაი მილეთელებს“, რომლებიც მხოლოდ და მხოლოდ თავის კერძო ინტერესებით, თავის ჯიბეებით არიან დაინტერესებულნი. ამ ვაჟბატონებისათვის სულ ერთია თუ რა მოუვა ჩვენ ხალხს. მათი მიზანია მხოლოდ მათ იცხოვრონ კარგად, ჯიბეები გაიტენონ, თვალ-თვალ ადგილებში ხალხს და ჩვენი ქვეყანა თუნდ უფსკრულში გადავარდნილა.. ჩვენ ხომ ყველამ კარგად ვიცით, თუ ვინ ბრძანდებიან ეს ვაჟბატონები. განა მათ შეუძლიათ იგრძნონ რამე პასუხისმგებლობა ერის, სამშობლოს წინაშე?!. განა მათ [illegible] პასუხისმგებლობა ერისა და ისტორიის წინაშე?!..

აი ახალი [illegible] პირები გამოჩნდნენ [illegible]. [illegible] ისინი ჩვენის მტრების, ჩვენი ქვეყნის [illegible] [illegible]. [illegible] „[illegible]“... და [illegible] „სარდლობის“ [illegible] „კომუნისტების“ [illegible].

და [illegible] „სარდლობის“, [illegible] „კომუნისტების“ [illegible], რომ [illegible] საქართველოდან [illegible] [illegible] „მუჰაჯირებს“ [illegible].

და [illegible] [illegible] ჩვენი [illegible] [illegible] [illegible] მთის [illegible] [illegible].

და რომ [illegible] კომიტეტი საჭირო იყო იმისათვის, რომ საზავო კონფერენციაზე ეთქვათ: ხომ ხედავთ, სამუსლიმანო საქართველოს არ სურს საქართველოს რესპუბლიკასთან შეერთება, ამიტომ ის უნდა შეუერთოთ სომხეთსო.

იმიტომ კომიტეტი, მარა ეს კომიტეტი ჩვენთვის ტრაგედიათ იქცა. ნათქვამია: რასაც ერთი სულელი გააფუჭებს, იმას ათასი ჭკვიანი ვერ გამოასწორებსო. ჩვენ სულელებს, მარა ფულის დიდათ მოყვარულებს, ჯიბეები ფულებით გაუტენეს, ხელში ნავთით სავსე დიდი ქურქელი მისცეს და დაავალეს, რომ ნავთი გადაასხათ ჩვენი თავისუფლებისათვის და დაეწვათ ის. მართაც გადაასხეს ეს ნავთი ჩვენი თავისუფლების შენობის ერთ ნაწილს და დასწვეს ის.

აწ ამ „გმირებს“, რა თქმა უნდა, გაანდლურებენ, ვისიდან მათ გააკეთებინეს, რაც სურდათ რომ გაეკეთებინათ.

და ჩვენი ქვეყანა ამ სასაცილო „კომანდირების“ მეოხებით უსაშინლეს საფრთხის წინაშე დააყენეს.

დიახ, უბედურებმა თავს დაგვატეხეს უბედურება, ჩვენი ვალია, რომ ამ უბედურებისაგან ვიხსნათ თავი. და შევძლებთ ამას მხოლოდ მაშინ, თუ ერთხმად დავადგებით ერთად-ერთ სწორ გზას: დედა-სამშობლოსთან ქ. ბათუმის და მისი ოლქის ავტონომიურათ შეერთებას.

წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩვენ მოგველის უცილებელი დაღუპვა, ჩვენი ქვეყნის უცხოს მიერ დაპატრონება.

გენერალურ შტაბის ცნობა.

თფილისი, მაისის 14

ყაზახის მიმართულებით ჩვენმა ნაწილებმა მტერი მდ. ირჯა-სუსკენ უკუაგდო. დანარჩენ ფრონტზე სიწყნარეა.

თფილისი მაისის 15

ყაზახის მიმართულებით მტრის არტილერია და ცხენოსანი ჯარი 4 პოლკზე ნაკლები არ არის. მაისის 14 მტერი შემოტევაზე გადმოვიდა სცდილობდა, მაგრამ სახალხო გვარდიის მედგარმა შეტევით ჩვენი პოზიციების იქით 8 ვერსზე გადაგდეთ. წითელ ხიდთან ბრძოლაში და მის შემდეგ მტრის დევნის დროს ხელთ ვიგდეთ 3 პულემიოტი, ტყვეები, სამხედრო ტყვეები, სურსათის საწყობი, სადაც, სხვათა შორის, 20,000 თუფის [illegible] [illegible] [illegible]. მტრის წყაროებით [illegible] [illegible], სურსათ-სანოვაგე და მინაური ხაზიდან [illegible] ფოილოსთან, გუშინ, მაისის 14 მტერი არტილერიიდან [illegible] [illegible] ჩვენს პოზიციებს. დანარჩენ სხვა ფრონტებზე სიწყნარეა. მიღებულ ცნობების თანახმად ფოილოს ხიდთან ბრძოლაში ჩვენებს დაუზიანებიათ მტრის ორი ჯავშნიანი მატარებელი და მაზე მოსამსახურე რამდენიმე კაცი მოუკლავთ.

ახალი ამბები.

◆ სამხედრო ატაშე საქართველოს რესპუბლიკისა ქ. ბათუმში გენერალი ფურცელაძე აცხადებს, რომ საქართველოს რესპუბლიკის ყველა მოქალაქე, განურჩევლად ეროვნებისა, 19-დან 43 წლისა, სათადარიგო ოფიცრები, ექიმები და სამხედრო მოხელენი კი 55 წლამდე მოვალენი არიან გამოცხადდნენ საქართველოს საკონსულოში სამხედრო აღრიცხვის განყოფილებაში—25 მაისამდე. რეგისტრაცია (ჩაწერა) ხდება 10 საათ.—1 საათამდე ყოველ დღე, გარდა უქმე დღეებისა. შეპლევის ქუჩა № 23.

◆ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ნება დართო უცხოეთიდან ფოთის ნავთსადგურით ჩამოსულ ყველა გერმანელებს თავისუფლად იცხოვრონ საქართველოს მიწა-წყალზე.

◆ აზერბეიჯანის რკინის გზების და სხვა უწყებათა მოსამსახურეებს ნება მიეცათ საქართველოდან დაბრუნდნენ აზერბეიჯანში.

◆ საქართველოს მთავრობის სხდომაზე მაისის 8 ს დამტკიცებულ იქმნა თავდაცვის საბჭოს დადგენილება, რომ რესპუბლიკის ყველა რკინის გზებზე და ფოთის ნავთსადგურის ტერიტორიაზე გამოცხადდეს სამხედრო წესები მათი ქალ. თფილისის და აღმოსავლეთ საქართველოს გენერალ-გუბერნატორისათვის დაქვემდებარებით.

◆ 17 მაისიდან განახლდა ბათუმ-თფილისს შუა მატარებელთა მიმოსვლა. მატარებლები ივლიან ძველი მიმოსვლათა აღწერილობის თანახმად.

— ბათუმის ინგლისელ სამხედრო პოლიცმეისტერმა კაპიტან კუმინსმა თავი გაანება სამსახურს. მის მაგიერ დაინიშნა მე 7 დე ცხენოსანთა პოლკის კაპიტანი სანფორდი.

◆ სიმთვრალის დროს ყაალმაყალისადვის დაპატიმრებულ იქმნა ბურლაევი.

◆ დონ.-კარსაკოვის ქუჩაზე (№ 48) ფუნთუშეულების სახელოსნოდან ბოროტმოქმედებმა მოიპარეს სხვა და სხვა ნივთები ღირებული 12000 მანეთად. იჭვი მიიტანეს კ. იბრაგიმ-ოღლზე.

◆ კაპიტან დიკსონის ნებადაურთველად „კარანტინი კანტორიდან“ გემების წასვლა-მოსვლის შესახებ გაზეთის კორესპონდენტებს ცნობებს არ აძლევენ.

◆ 17 მაისს ხოლერიანთა ბარაკში იყო პარლამენტიანი ტიფით 46 ავადმყოფი, „ყვავილით“—5.

[stamp]

◆ ქალაქის საავადმყოფოში 16 მაისს იყო 90 ავადმყოფი, მათ შორის 2 ქალი.

◆ ამ დღეებში ამიერკავკასიიდან ბათუმში მიიღეს სომხეთისათვის 6000 ტონი პურის ფქვილი.

◆ ბათუმის სტუდენტთა ორგანიზაციამ თავის წევრთა შორის შეაგროვა 35000 მანეთი, ამ ფულით დაეხმარებიან თავიანთ წევრთა ღარიბეს ნაწილს.

◆ სარწმუნოთ გადმოგვცემენ რომ სამგ. სანდარაში, ბირში და სანაიშში თავი მოიყარა 43 ვაგონ დატოვებულმა ბერძნებმა.

◆ ბათუმ-ამიერკავკასიის რესპუბლიკებს შუა მატარებელთა მიმოსვლის საქმეთა დაბრკოლების გამო, ამიერკავკასიაში მყოფ ლტოლვილ ბერძენთა სამშობლოში გაგზავნის საქმე ძლიერ შეფერხდა.

◆ 20 მაისს დანიშნულია კოოპერატივ „ენთიმოპომოშჩის" წევრთა საერთო კრება.

◆ 23 მაისს, დილის 10 საათზე „ქართ პალასის" ბინაზე (მარინ. ქ. № 31) დანიშნულია ბათუმის მნემოტექნიკთა წლიური საზოგადო კრება.

◆ 10 და 20 მაისს საკრებულო დარბაზში გაიმართება საღამო სომეხთა საქველმოქმედო საზოგადოების სასარგებლოთ.

ბორჩალოს მუსულმანთა დეპეშა ნ. ჟორდანიას სახელზე.

საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარის სახელზე შემდეგი დეპეშა მოვიდა: „ბორჩალოს მუსულმანთა ყრილობა მოგესალმებათ თქვენ დემოკრატიის ბელადო, რომელსაც მაღლა გიჭირავთ უფლება თანასწორობის დროშა; აღვითქვამთ რესპუბლიკის დამოუკიდებლობის დაცვას კარზე მომდგარ მტრის წინააღმდეგ. გაუმარჯოს საქართველოს რესპუბლიკას. ყრილობის თავმჯდომარე [illegible].

იმპერიალიზმის მე 1001 გეგმა.

თავიდანვე, რაც კი ე. წ. პარიზის საზავო კონფერენციამ მოქმედება დაიწყო, ჩვენ ნათლად გვქონდა წარმოდგენილი თუ როგორი იქნებოდა ეს ამუშაობა.

ინგლის-საფრანგეთ-ამერიკის იმპერიალისტებმა დაამარცხეს თავისი კონკურენტი გერმანია და რასაკვირველია შეეცდებოდენ რაც შეიძლება უკეთესად ესარგებლათ ამ გამარჯვებით.

შორეულ ამერიკის მეოცნებე პრეზიდენტმა, ომში ჩარევის დროს, 14 ცნობილი მუხლი წამოაყენა, რომელსაც კაცთა შორის სიყვარული და სათნოება უნდა დაემყარებინა. ინგლის-საფრანგეთის იმპერიალისტები სარგებლობდენ ამერიკაში დამზადებული ყუმბარებით და ზარბაზნებით და თავის გულში დასცინოდენ მეოცნებე პრეზიდენტს.

გამარჯვების შემდეგ მათ მოიხსნეს უბინკოვის ნიღაბი და ნამდვილი სახე დაგვანახვეს. ვილსონის პუნქტებიდან დარჩა მხოლოდ, როგორც რუსები რომ იტყვიან, рожки да ножки (რქები და ფეხები).

ვილსონმა პილატესავით ხელი დაიბანა და ვაშინგტონისაკენ გასწია; ინგლის-საფრანგეთს დარჩა ბურთი და მოედანი.

მადა ჭამის დროს მოდის-ნათქვამია, და ინგლის-საფრანგეთის იმპერიალისტები ცდილობდენ, რასაკვირველია, საუკეთესო ნაჭრები გადაეყლაპათ.

მათი უთანხმოება მხოლოდ იმაზეა, რომ ვერ შეთანხმდენ თუ ვინ რა მიიღოს და როგორ.

[illegible]

ეხლა კი ჯერი ჩვენზე მიდგა. [illegible]

[illegible]

ამ რეზიუმე თავის წინაშე „ეროვნა-[illegible]

[illegible]-ში" მოთავსებული იყო ამონაწერი „ნე-ბარ-ფაშის განცხადებიდან, სადაც გადმოცემულია „მეწ-აისტონის" სამანდატო ნაწილებში იყო ბათუმის ოლქი, რომელიც, ნათქვამი იყო ამონაწერში, საქართველოს ეკუთვნის.

როგორ მოხდა, რომ ტერიტორია, რომელიც უდავოთ ეკუთვნოდა საქართველოს, ეხლა სადავო გახდა?

ქართველმა ხალხმა იცის ყოველივე ეს, ის გრძნობს თუ როგორ მოხდა ასეთი ტრანსფორმაცია.

ჩვენ პოლიტ-ნოტარიუსებს [illegible] ნათლად ვამჩნევდით „ვილსონის" ფრჩხილში გამოწყობილს.

ამ „ვილსონს" სურს შეყლაპოს ბათუმი და მისი ოლქი, და თავის ბნელ ზრახვებს „საპატრონობის" სახელით უფარავს გასაღებას.

მაგრამ საქართველოს მოთავსება მადაგასხილი იმპერიალისტების პროკრუსტესის სარეცელზე არც ისე ადვილია!

საქართველო ხომ კონგოს ან ზამბეზის მიდამოები არ არის, ან ქართველი ხალხი აფრიკის ველურები?

ის მეთოდები, რომელიც აფრიკაში გარბის, საქართველოში არ გამოადგებათ.

ქართველი ხალხი ბოლომდე გამოტანილ განაჩენზე ხელს არ მოაწერს, ის იბრძოლებს თავის უფლებებისთვის.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ იმპერიალისტების ეს მე-1001 პროექტი პროექტად დარჩება და ჩალისფერ წყალს დალევს ისე, როგორც [illegible].

ჯერ-ჯერობით მხოლოდ სომხეთზე: ჩვენ ვუსვამთ მას კითხვას: სურს თუ არა სომხეთს ჩვენთან კეთილმეზობლური ცხოვრება იქონიოს?

თუ სურს, მან ხელი უნდა აიღოს განუხორციელებელ [illegible] „მეწ-აისტონის" ჩვენს ბარიერზე შექმნაზე.

ცხოვრებამ უნდა ასწავლოს [illegible] სომხის ხალხს, [illegible] სხვისი იმედით ცხოვრებამ დღეს [illegible] მიიყვანა სომხის ხალხი. ის „კეთილი", რომელიც ეხლა სომხეთს [illegible], დღეს [illegible] იქნება თუ ხვალ ევროპის დემოკრატია მას [illegible] კბილებს ამოაძრობს. ჩვენ კი მეზობლები ვართ და ჩვენ შორის [illegible] ხიდი [illegible].

ესეც რომ არ იყოს, საქართველო ვერავის დაუთმობს ბათუმს და მის ოლქს.

ბათუმი თავისი ოლქით საქართველოს უდავო ტერიტორიაა და ის მას უნდა დაუბრუნდეს. საქართველო ვერასოდეს ვერ შეურიგდება [illegible] საქართველოს [illegible] ნაწილის სხვებზე გადაცემას.

მ. წ.

საზავო ხელშეკრულების ჩაბარება ოსმალეთის დელეგაციისათვის.

(ფრანგული პრესის ცნობა).

როდესაც ოსმალეთის დელეგაციას საზავო ხელშეკრულება ჩააბარეს, თავმჯდომარეობდა მილერანი, [illegible] სხვა და სხვა სახელმწიფოთა წარმომადგენლები. მათ შორის იყო სომხეთის დელეგაციის თავმჯდომარე პოღოს-ნუბარ-ფაშა, ოსმალეთის დელეგაციის თავმჯდომარე ტევფიქ-ფაშა, რომელსაც

[illegible] 1914 წელში მოკავშირეთა წინააღმდეგ მოქმედებდა. [illegible] მოკავშირეთა სახელმწიფოებს [illegible] კონსტანტინოპოლზე. [illegible] სახელმწიფოების პრინციპზე, რომლის [illegible] მოკავშირეები იბრძოდნენ. [illegible]

რა ხდება უცხოეთში.

ნიტტის კაბინეტის გადადგომა.

მაისის 12-ს ნიტტის კაბინეტმა მეფეს თავისი გადადგომა აცნობა. ამ კრიზისის გამორკვევამდე კამერა დახურულია.

ბოლშევიკები და კიევი.

მაისის 12-ის თარიღით მოსულ ცნობით ბოლშევიკებს იერიში მიუტანიათ კიევზე, პოლონეთის ჯარი ამ იერიშებს იგერიებს, ტყვედ ჩაუგდიათ ორი ბატალიონი.

აჯანყება ყარსში.

ყარსში მომხდარმა ბოლშევიკურმა აჯანყებამ რამდენიმე დღე გასტანა. აჯანყებას მაისის 14-სთვის ბოლო მოუღო სომხეთის მთავრობამ ჯარების საშუალებით დაპატიმრებულნი არიან აჯანყების მეთაურები. მაისის 17-ისთვის მატარებელთა პირდაპირი მიმოსვლა აღდგენილი იქნება თეფლის-ერევანს შუა.

საბჭოთა რუსეთი და გერმანია.

საბჭოთა რუსეთთან საკომერციო დამოკიდებულებათა აღსადგენად ლენინის კომიტეტის თაოსნობით კოპენჰაგენში საერთაშორისო კონფერენციას იწვევენ. ამ კონფერენციამ ყველა ქვეყნისთვის ერთგვარი წესი უნდა შეიმუშაოს საბჭოთა რუსეთთან დამოკიდებულებისა.

[illegible]

რომის გაზეთების ცნობით სომხეთის საკითხი მართალია განხილული უნდა ყოფილიყო სანრემოში, მაგრამ საბოლოოდ არ გადაუწყვეტიათ და [illegible] დიპლომატიური მოლაპარაკებათა საგნად. უმთავრესი დაბრკოლება ამ საკითხში არ [illegible] მანდატი, რომელიც ჯერ [illegible] კონსტიტუცია რომელიც უნდა იქნეს შექმნილი. [illegible] და [illegible] იმ [illegible], რომელიც [illegible] სომხეთის [illegible] თანხას გაიღებს, [illegible] პროცენტებს, [illegible] და სხვ.

სტამბა ნ. ი. [illegible] ბათუმში.

نشر ایتمشدر . بالخاصه عزته ، فرید پاشا حکومتی ایله معاهدهٔ خفیه عقد ایدن انکلترهیی وراس گارده بولونان سیاسیونی اتهام ایتمکده‌در .

مذکور معاهدهٔ خفیه موجبنجه انکلتره حکومت عثمانیه‌یه قارشی بعض خصوصاتی تعهد ایدیتمکده‌در . فقط تورکیا بوکا قارشی انکلتره مانداترلکنی قبول ایتمک مجبوریتنده‌در ، عزته‌نك سویله‌دیکنه کوره مذکور معاهده‌نك برصورتی فرانسه خارجیه نظارتی طرفندن الده ایدلمش اولوب مواد مهمه‌سی شونلردر :

١ — بویوك بریتانیا ، انکلتره‌مانداسی آلتنده حکومت عثمانیه تمامیت ملکیه‌سنی تعهد ایدر وبونك ایچون تامینات ویرر .

٢ — استانبول‌خلیفه‌یه ترك ایدیله‌جکدر ، فقط بوغازلر انکلیز قونترولی آلتنده بولوندیریله‌جکدر .

٣ — حکومت‌عثمانیه مستقل‌کوردستانك تشکلی ایله استقلالنی تصدیق وقبول‌ایده‌جکدر

٤ — حکومت عثمانیه انکلتره‌یه مزوبوتامیاده عسکری وانکلتره ایمپراطورلغنك مسلمانلرله مسکون قطعه‌لرنده معنوی‌معاونتده بولونه‌جقدر .

٥ — انکلتره ، حکومت عثمانیه‌یی‌قوای ملیه‌نك تعرض وتجاوزندن محافظه‌ایده‌جکدر .

٦ حکومت عثمانیه مصر قطعه‌سی‌ایله ، قبریس اطه‌سنده‌کی حقوقندن فراغت و استنکاف ایده‌جکدر :

٧ — انکلتره صلح قونفرانسنده حقوق عثمانیه‌یی محافظه ایده‌جکدر .

٨ — اشبو معاهده‌نامهٔ خفیه‌یی ذات حضرت پادشاهی طرفندن تصدیق‌ایدیله‌جکدر .

— یونانی سیاه‌زیاده تعطیل اشغال ایده‌ن عمله‌لر مغلوب اولمشلردر .

— پروسیای شرقیده سکز اولکه‌ده لهستان پارلامنتوسی ایچون اجرا اولونان انتخابات لهستانك علیهنه نتیجه‌لنمشدر . لهستانلیلر ١٢٢٥ رای آلمش آلمانلر ایسه ٤١٩٥ رای احراز ایتمشلردر .

— تفلیسدن آلنان برتلغرافنامه‌یه نظرا تفلیسده موقوف بولونان قومونیستلر کورجستان وسووت حکومتی بیننده عقد ایدیلن مصالحه حسبیله داخلیه ناظرینك امریله تخلیه ایدلمشلردر . بونلر یاقینده قاوقاوه سوق ایدیله‌جکلردر .

— چین استقراضی مسئله‌سنده فرانسه ژاپونیا ، انکلتره ، وآمریقا بیننده ائتلاف حاصل اولمشدر .

— بودایشته‌دن بیلدیرلدیکنه کوره ماجارستان حکومتی شرائط صلحیه علیهنده‌در .

— انکلیز مطبوعاتنك نشریاتنه کوره لهستان عساکرینك بولشه‌ویکلره قارشی مظفریاتی دوام ایتمکده‌در .

— آتنه‌دن بیلدیرلدیکنه کوره جلس عالی بتون دنیا اقتصادیاتی‌ایچون بروجه آتی لیمانلرك سربست اولمالرینه لزوم کورمش ومقررات اتخاذ اتمشدر .

١ـ استانبول ٢ـ حیدرپاشا ٣ـ ازمیر ٤ـ باطوم ، یافه ، اسکندرون ، بصره ، و دده آغاج .

— واشینغتوندن بیلدیرلدیکنه کوره نورد کرزون ارمنستان مانداترلکنی قانادایه تکلیف ایتمشدر .

— آذربایجان ، منازع فیه اولان ارمنی مسائلك صلح ومسالمتله حل ایدلمسی ارمنستان حکومتنه تکلیف ایتمشدر . تکلیف مذکورموجبنجه مرخصلر ١٥ ماسده باکوده حاضر بولونه‌جقلردر .

ارمنستان حکومتی مرخصلر قازاخده تجمع ایتمك شرطیله تکلیف واقعی قبول اتمشدر .

— پاریسدن بیلدیرلدیکنه کوره مجلس عالی ، حربیه و بحریه متخصصلرینی بعدالاستماع تورکیاده قطعات عسکریه بولوندیرمغی تخت قراره آلمشدر .

تفلیس - حرب راپوری :

بوکون ساعت دردن اعتبارا قرمزی کوپری جوارنده کورجستان قطعاتی ایله آذربایجان عساکری‌اراسنده وقوعبولان شدتلی محاربادن صکره کورجستان قطعاتی آذربایجان اراضیسی داخلنده یوقاری وآشاغی شیخلی‌لی ضبط ایتمشدر .

مایسك ١٢ نجی کونی صباحی ساعت بشده مهاجمه باشلایان‌عساکرمز دشمنی‌سپرلرندن طرد ایدرك (حرام) کوپریسی ایله جوارده‌کی‌نقاط‌مهمه‌یی ضبط ایتمشدر ، رجعت ایتمکده اولان دشمن تعقیب اولونمقده‌در ، سائر جبهه‌لرده تبدلات یوقدر .

مایسك ١٣ نجی کونی طوپ ومترالیوز آتشلری آلتنده مهاجمه‌یه دوام ایدن قطعاتمز آذربایجان عساکرینك اساس ومهم سپرلرینه کیره‌رك ساعت اون ایکیده (شیخلی) قریه‌سنی ضبط ایتمشدر . تعقیبات دوام ایتمکده‌در .

فرانسز مطبوعاتی

— وقوعبولان مذاکرات نتیجه‌سنده احضار اولونان و اون ماده‌دن عبارت بولونان معاهده‌نامه مصطفی کمال پاشا و روسیه سووت حکومتلری اراسنده امضالانمشدر . قوای ملیه مذکور معاهده‌نامه موجبنجه حکومت عثمانیه حق حکمرانیسنه قیصه ویره‌جك دول ایتلافه شرائط صلحیه‌سنی قبول و امضا ایتمیه‌جکدر . سووت حکومتی قوای ملیه‌یه مادی و معنوی معاونتده بولونه‌جقدر . مصطفی کمال پاشا بوکا مقابل تورکیاده سووت اصول اداره و حکومتنی اعلان ایده‌جك و موصل حدودنده فرانسه‌یه و ارمنستان حدودنده ارمنستانه اعلان حرب ایده‌رك حرکات حربیه باشلایه‌جقدر . بکرسنه مدتله عقد ایدیلن ! مذکور معاهده‌نامه ذات حضرت پادشاهی و حکومت عثمانیه طرفندن قبول ایدیله‌جکدر .

— استانبولدن هاواس تلغراف آژانسنه بیلدیرلدیکنه کوره مصطفی کمال پاشا قوای عسکریه‌سی داردانلی تهدید ایلمکده‌در . قوای مذکور ، لاپساکی ایله باندرمه‌یی ضبط ایتمشدر .

— صالی کونی پاریسده خارجیه نظارتنه رئیس نظار موسیو (میلران) ك تحت ریاستنده وقوعبولان اجتماعده تورکیا شرائط صلحیه‌سی پروژه‌سی حکومت عثمانیه هیئت مرخصه‌سنه تودیع ایدلمشدر .

— رومادن بیلدیرلدیکنه کوره ایتالیا و لهستان بیننده ایتلاف حاصل ایتمك اوزره لهستان خارجیه ناظری (پاتك) بازار کونی رومایه مواصلت ایتمشدر .

— روماده موقوفا بیلدیرلدیکنه کوره بش وکیل نیتی قابینه‌سی پارلامنتونك اکثریت آراسی ایله عدم اعتماد بیان ایتمه‌سی حسبیله استعفانامه‌سنی قراله تقدیم ایتمشدر .

کورجستان حکومت جمهوریه‌سی طرفندن اوروپایه اعزام ایدیلوب ایکی کون اول تفلیسه عودت ایدن کورجستان هیئت مرخصه‌سی رئیسی سابق باطوم بلدیه رئیسی [illegible] باطوم حقنده اوتوبا عزته‌سی محررلرندن بریله انترووسی :

— باطوم مسئله‌سی حال حاضرده نه شکلده‌در ؟

— باطوم مقدراتی مسئله‌سی برقاچ دفعه مجلس عالی طرفندن مذاکره ایدیلمشدر . لوندره قونفرانسی مسئله مذکوره حقنده شو فکرده ایدی :

باطوم‌لواسی‌اوچ منطقه‌یه تقسیم‌ایدیلیوردی باطوم قصبه‌سی طار ومحدود بر دائره داخلنده بین‌الملل بر شهر حالنه افراغ ایدیله‌جکدی . منطقه‌مذکوره‌دن اعتبارا چوروخك صول ساحلی ارمنستانه ترك ایدیلوب لوانك متباقی قسمی ایسه کورجستان حکومتنه ترك ایدیلیوردی فقط مذکورمسئله لوندره قونفرانسی مسئله‌لك کورجستان ، ارمنستان ، و آذربایجان مرخصلرینك موافقتیله حل ایدیلمه‌سی طرفداری اولدی هرنه قدر مسئله حکومات مذکوره مرخصلری بیننده دفعاته مذاکره ایدلمش ایسه‌ده‌بر درلو حله اقتران ایده‌مدیکندن سان‌رهمو قونفرانسنه حواله ایدلدی سان‌رهموده انعقاد ایدن مجلس عالی مسئله‌نك یوك بر جدیتله حل و فصله قویولدی ایسه‌ده ینه حل ایدیله‌مدی سان‌رهموده شویله بر صورت حل آرزو اولوندی ،

باطوم‌وملحقاتی کورجستانك‌تحت حاکمیتنده بولونمق شرطیله ارمنیلره باطوم - قارص و باطوم - ویزه شمندوفر خطی امتیازاتی‌ابدی اوله‌رق بخش ایدیلیوردی ، بدایتده‌چوروخك صول ساحلنی تعقیب ایدن شمندوفر خطی بالاخره صاغ ساحلنه تشمیلله باطومه قدر امتداد ایتدیریله‌جکدی خطك اشغال‌ایتدیکی اراضی ایله احتیاطا محافظه‌سی ایجاب ایدن قسم دخی کاملا ارمنستانه مال ایدیلیوردی ، ارمنیلر بوصورت حلی سان‌رهمو قونفرانسنده صورت قطعیه‌ده طلب ایدیورلردی ،

انکلتره ممثلی سان‌رهمو قونفرانسی‌طرفندن مدعو بولونان قافقاسیا جماهیری مرخصلری حضورنده ارمنستان هیئت مرخصه‌سی‌مطالبنك قبولنی اولتیماتوم شکلنده التزام ایدیوردی ،

باطوم مقدراتنك بوصورتله حلی گرك اسلام کورجستانی‌وکرك کورجستان حکومت جمهوریه‌سی ایچون غیرقابل تحمل بر بار اوله‌جغندن بالطبع اوراده حاضر بولونان مرخصلرمز شدتله پروتستو ایتدیلر .

کورجستان مرخصلری . ارمنیلرك‌منافعنی نظردقته آله‌رق دیورایدی ، که ایجاب‌ایدن شمندوفر خطنی بز یاپار واوندن ارمنیلرده مستفید قیلارز ، عکسی تقدیرده اسلام کورجستانك حقوق ومنافعی خلل ایدلمش اولور .

کورجستان مرخصلرینك‌مطالعات‌ومطالباتنه آذربایجان مرخصلری دخی اشتراك وموافقت ایتمشلردر ، ارمنستان مرخصلری ایسه‌بالعکس « شاید کورجستان مطالبمزی قبول‌ایتمزسه بز باطوم لواسی حقنده دها واسیع‌مطالبده بولونورز . زیرا بونی اثبات ایده‌جك بر چوق ادله‌دخی‌ارائه‌ایده‌بیلیرز » سویله‌مشلردر .

ـ اوحالده باطوم مسئله‌سی هنوز حل ایدلمامشدر ؟

— سان رهمودن بوم حرکتمز اولان ٢٦ نیسانه قدر مسئله حل ایدلمه‌مشدی . بناء علیه مسئله‌نك حلی کله‌جك اجتماعه قالدیغی ظننده‌یم ،

— سویلدکلرکزی اثبات ایده‌جك وثایقه مالکمیسکز ؟

— اوت وثایق لازمه مطارجه نظارته تقدیم ایدلمك اوزره یدمده موجوددر . ایجابنده تماما نشرایدیله‌جکدر .

ایکنجی سنه

اسلام كورجستانی

صاحب امتیاز : محمد تقی آباشیدزه

اداره‌خانه : باطوم صادروایا نومرو ۱۰ و شه‌اوفسقی نومرو ۷ ، تلغراف ادرسی : باطوم اسلام كورجستانی
تلفون نومروسی ۱۴
غزته‌یه عاید اوراق و مكاتیب (اسلام كورجستانی) اداره‌خانه‌سنه كوندریلیدر

آبونه شرائطی
باطوم شهری و لواسی ایچون
بر آیلغی . . . . ۲۰۰ روبله
ایكی — . . . . ۴۰۰ —
اوچ — . . . . ۶۰۰ —
خارج ایچون
سنه‌لكی . . . . ۱۸۸۰ روبله
آلتی آیلغی . . . . . ۹۶۰ —
اعلان شرایطی قرارلاشدیرمق ایچون اداره‌یه مراجعت ایدلملیدر.

نومرو ۳۶۳
سنه ۱۳۳۶ / ۱۹۲۰
۱۹ مایس
چهارشنبه

فیاتی ۱۰ روبله (اسلام كورجستانك تخلیصی جمعیتنك) نشر افكارینه خادم سیاسی ، اقتصادی ، علمی ادبی یومی غزته‌در فیاتی ۱۰ روبله

(اوقات شرعیه) جدولی

باطوم — ۱ رمضان شریف ۱۳۳۸
چهارشنبه

ساعت	اوكله وقت ظهر (س)	اوكله وقت ظهر (د)	ایكندی وقت عصر (س)	ایكندی وقت عصر (د)	آقشام وقت غروب (س)	آقشام وقت غروب (د)	یاتسو وقت عشا (س)	یاتسو وقت عشا (د)	امساك (س)	امساك (د)	صباح طلوع شمس (س)	صباح طلوع شمس (د)
وسطی	۱۲	۱۰	۴	۷	۷	۲۳	۹	۱۴	۲	۳۶	۴	۳۹
اذانی	۴	۴۷	۸	۴۴	۱۲	۰۰	۱	۲۵	۷	۱۳	۹	۱۶

كورجستان وارمنستان

«صدای ملت» ك هدیه‌سی

بز ایسه اوته‌دنبری وطنداشلرمزی ، غیر مسئول ماجراجو ، قومنه ، وطنه اهانت وخیانت ایدوب مملكتی پارچه ، منافع شخصیه‌لرینه فدا ایدن كیمسه‌لرك اغفالاتنه قاپیلمایكز دیه یازار ، سویلر وایقاظه چالیشیردق .
وطنمزك دشمنلری چوق اولدیغنی بر اوبجه بیلیوردق . بزم ایچون بوده آشكاردی كه بو دشمنلرمز مملكتمزی اللرینه كچیرمك ایچون هر درلو وسائطه مراجعت ایدرلر و فداكارلقدن ده چكینمزلر ، وضعیتی ایوجه آكلایانلر ، ایوجه اولچوب بیچنلرمزك مفقودیتی احوالی مدرك اولانلرمزك محیطمزده قلتنی ده ایوجه بیلیوردق .
بونكله برابر ایچمزده ، كندی كیمسه‌سندن بشقه‌سنی دوشونمیان بورنندن اوته‌سنده نه وقعه‌لر ، نه دولابلر چویریلدیكنی كورمیان ، وطن نه‌دیمك ، ملت نه‌دیمك اولدیغنی هنوز ادراك ایده‌میان كیمسه‌لرك چوق اولدیغنی ده ایوجه بیلیوردق . شمدی ایشته بونی ده بیلیورز كه مملكتمزی بر چوق دفعه‌لر ساتانلر بوماجراجولر ایدی ، بوماجراجولر اولنلر كه مملكتمزی بیقدیلر ، بدبخت ایتدیلر . بر چوق فقیرلرك كوز یاشلرینی توكدیردیلر ، بر چوق معصوملرك قانلرینی اقیتدیلر ، بو چوقلرینی كویلی وطنندن قالدیروب سوق ایتدیلر ، تهجیر ایتدیردیلر ، بر چوقلرینك نزاع ، فرار ایتدیرتدیلر . بزده شمدی نه‌دیمك اولدیغنی آكلادیغمز احوالده — مادامكه صحی اوله‌رق باطوم ولواسی الا وطندن ایدیلر — میدانه چیقارمغه اوزره او اكرنج ومظلم اولان صنعتلرینه قویولمق‌دیلر ، مملكتمزی تكرار بروسیه‌یه چیقارمه چالشدیلر .

ایشته بز بونلری بیلیوردق . وبیلدیكمزدن ایدی كه وطنداشلرمزی دائما : اغفال اولونمایكز برادرلر ، احواله دقت ایدیكز ، دوست ایله دشمنی طانییكز ، كوزلركزی آچیكز ، ماجراجولرك دائمی اغفالاتنه قاپیلمه‌یكز ، ثوابنزك كورجستانله برلشمه‌سنی طلب ایدیكز ، بشقه یول یوقدر ، سعادت مادیه و معنویه‌مزی تأمین ایدن یول ایشته بو یولدر دیه تنویره چالیشیوردق .
هر یرده ، هر محلده ، هر جمعیتده ، لساناً ، تحریراً هپ بونی دییوردق هپ بونی سویلیوردق . دشمنلرمزك بزی ناصل و نه‌یولده محو وپریشان ایده‌جكلرینی ایوجه بیلیوردق كه دوشمنلرمز بو ماجراجولری ، بو وطن خائنلرینی الده ایدرك مملكتمزك پریشانیته الت ایده‌جكلردر .
وبو بویله‌ده اولدی . دوشمنلرمز بر ساخته‌كارلری ، بو وطن خائنلرینی پاره ایله الده ایدرك میدانه چیقاردیلر ، قونوشدیردیلر ، وطنك ، ملتك منافعنی یقمق ، محو ایتمك ایچون چالیشدیردیلر . مظلم شخصلری اراده‌لر ، جیبلرینی پاره ایله طولدیردیلر ، «صدای ملت» غزته‌سنی چیقاردیردیلر ، وملتك حقوقنی آیاقلر التنه الدیرلمق ایچون هذیانلری یازدیرتدیلر . ایلك اول باطومك ... عثمانلیلری ایسته‌ریز دیه بونلری ده‌نیكیلیلر باغرشیلر ، صوكره ده‌نیكینیلرك كوتشی باشلیجه ، مستقل اجارستان دولتی ایسته‌ریز دیه‌یه‌رلره باغلاشدیردیلر ، باغرمجیلرله انلری تشویق ایتدیلر بك اعلا بیلیورلردی كه بونلره عثمانلیلر كلمز ، ونه‌ده استقلالیت ویریلردی ، انجق بنه باغیرلرنده دوام ایدیورلردی . چونكه ساتون آلانلره صاتون آلینانلره اشی وطنداشلرمزی كورجستاندن صوفوب كورجستانی ایسته‌مه‌یز دیدیرتمه‌لرینه

معطوف ایدی . وكورجستانی ایسته‌میز دیه سسمزی چیقاردیغمز زمان ، یا روسیه‌نك و یاخود ارمنستانك شكاری لقمه‌سی اوله‌جغمزده طبیعی ایدی .
ایشته بو «صدای ملت» ه صدای ملتی ساتون آلانلر مرادینه ایردیلر ، بعضی یولنی ایزینی شاشیرانلری باغیرتدیلر . بز كورجستانی ایسته‌میز دیه مخطره‌لری انكلیز قوماندانلنه ویردیلر ، اوده طبیعی قونفرانسه برو برو اولاشمیرمقده ایدی . صلح قونفرانسی ایسه مادامكه كورجستانی ایسته‌میورسكز اوحالده ارمنیلر سزك بكلكز اقتدیكز اولسون دییوردی .
مادامكه كورجستانه قارشی جبهه‌لر احضار ایدیورسكز ، مادامكه كورجی عسكرینه سلاحله مقابله ایلیورسكز ، بزده سزه قارشدن باشقه‌یه اوبه برشی اتخاذ ایدر وصارارش كه عمركز اولدقجه التندن چیقه‌مزسكز .
ایشته بزه ارمنیلرك باشمزه بك اولمسنی لطف ایتدیلر .
ایشته هپ بونك ایچون ایدی كه آصلی بوفاری اسكین زاده محمدله حسین بك بین زاده قوشوب طوریوردیلر ، ایشته بونك ایچون ایدی كه بویادكارلر مجیخانه‌لر ویریلیوردی سلاح ، اون ولوازمات توزیع ایدیلیوردی بعض غافل و یولندن شاشقین اولان قویولرده مملكتمزی امحا ایچون جبهه احضار ایدیلیوردی .
ایشته بو مقصده حصول ایچون ایدی كه دائماً قلموسی دائره‌سنده بولونان كوبولتی قومشولرمزی اوتالدیردیلر بونك ایچون ایدی كه بعض كوبولتی وطنداشلرمزك باك آلته سوانمز لكه‌بی اوردیلر بونك ایچون ایدی كه باشیباشی تسارتی بوزدلرینه الدیلر ، بونك ایچون ایدی كه قان قارداشلرینه اهانت ایتدیلر نه زمان اولمش كه باشیباتسلر ، بوجیتاتسلر و سایر باتسلر بزمله اولمشلر ! ... نه‌زمان اولمش كه آنلر بزم منفعتمزی مدافعه و محافظه ایتمشلر ! ... هیچ اولمزسه بالكز بو خصوص بزم كوزلرمزی آچمه‌لی ایدی ؟! لكن ماجراجولر بعض قویونلره بوللی ایزینی شاشیرتدیلر ، اویله بر اونلتیله‌جك بر ایش ایتدیرتدیلر كه اولاددن اولاده انتقال ایده‌جك و بزی

و اولادلرمزی محجوب ایده‌جك و تاریخ اقلدیره‌جك ماهیتده تاریخه ایچیا كورو له‌جك واوقونه‌جق .
ایشته مملكتمزی ساتانلرك بزه یاپمش اولدقلری ایشلر ایشته‌كزینه قابیل اولدیلر بزی جهانه قارشو اوتالدیردیلر وطنمزی خراب ایتدیلر مملكتمزی ارمنیلره صاتدیلر .
ایشته كوروكز بو «صدای ملت» !!! هدیه‌سنی .
هر نه قدر بك كوچ ایسه‌ده ایشك نه‌جه‌جی تعمیری به قابل اوله‌بیلیر و مملكتمزی بوتون بوتونه پریشان ایتمامك امكانی ده‌بوله‌بیلیر .
بر آغزدن متفقاً یوكسلك سسله كورجستانله برلشمه‌مزی قطعی صورتده طلب ایتمك بو دركه‌دن به بزی قورتاره‌بیلیر .
محو اولیوریز قارداشلر ! بزم مملكتمزه ارمنیلر حاكم اولمق ایسته‌یورلر !
بونی آكلایكز بونی ادراك ایدیكز .
سسله ایسه شودر : كورجستانمی ارمنستانمی ... كیمی ایسته‌یورسك انتخاب ایت «صدای ملت» ارمنی حاكمیتی بزه هدیه ایدیور . كوزلركزی آچیكز ، كندیكزه ، ملكزده اتفاقمز كوره‌جكلردر ، ارمنیلر دكل دیه بر آغزدن سویله‌یكز بولی بویله سویله‌میانلر ایسه اونلر بزم مملكتمزك دشمنیدرلر وطنمزی صاتانلردر .

خارجی حوادث

ارمنستان حكومتی ، روسیه سوویت جمهوریتی ایله مناسباتده بولونمق ، سیاسی واقتصادی معاهده‌لر عقد ایتمك اوزره بر هیئت مرخصه موسقوایه اعزام ایتمشدر .
هیئت مرخصه ریاستنده ارمنستانك محررین مشهوره‌سندن (شانتی) بولونمقده‌در . واقع بولان ایلك مذاكرات نتیجه‌سنده سوویت حكومتی ارمنستان استقلالنی وحكومت حاضره‌سنی تصدیق وقبول ایتمشدر .
§ فرانسه‌نك اسبق رئیس نظاری (بریان) كندی غزته‌سنده غایت مهم خصوصات سیاسیه‌یی